

Olje- og energidepartementet

Deres ref:

Vår ref: MSW

Oslo, 10. desember 2020

INNSPILL TIL REGJERINGENS ARBEID MED STORTINGSMELDINGEN OM LANGSIKTIG VERDISKAPING FRA NORSKE ENERGIRESSURSER

Industri Energi er glad regjeringen ønsker å fremme en stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser. Vi hilser den velkommen og håper at den tar inn over seg alle aspekter av norsk energibransje sett i sammenheng. Industri Energi er opptatt at av Olje- og energidepartementet også involverer Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet i arbeidet, da samspillet mellom de ulike departementene vil ha stor betydning for implementeringen av politikken som skal føres fremover. Hovedoppgaven for det norske energisystemet er å sørge for at hele landet får nytte av Norges særstilling som energinasjon, der de norske fortrinnene kan utnyttes til velferd og verdiskaping.

Energimarkedene er inne i en stor endring hvor etterspørselen globalt over tid øker, markedene forandrer seg, og klimapolitikken setter strenge krav til å redusere utslippet av klimagasser. Flere analyser viser det vil være et stort marked for olje og gass i mange år fremover - også når fornybar energi utgjør en sterkt voksende andel av internasjonal energimiks. Et resultat av en kunnskapsintensiv næring og samarbeid på tvers av hele verdikjeden er at norsk olje- og gassproduksjon er helt i verdenstoppen når det gjelder lave utslipp knyttet til energiproduksjon.

Behovet for både olje og gass vil være stort i mange år fremover. Også til produksjon som ikke krever forbrenning av olje og gass. I slike sammenhenger er det viktig at produksjonen av olje og gass skjer med lavest mulig utslipp.

Klimapolitikken legger opp til elektrifisering av hele samfunnet, men vi savner en like klar politikk for å sikre en fortsatt positiv kraftbalanse. Industri Energi er svært bekymret over risikoen for at Norge i økende grad blir avhengig av og påvirket av andre lands kraftpolitikk og prioriteringer.

Kraftbalansen i Norge er avgjørende for at vi skal nå våre klimamål. Ifølge flere analyser vil kraftetterspørselen øke mye de kommende årene med blant annet utbygging av datasentre, kraft fra land til olje- og gassplattformer, batterifabrikker og med eksport av kraft gjennom nye kabler.

Norge har i ti år hatt grønne sertifikater. Sertifikatene har garantert ny utbygging og samtidig åpnet markedet for lange stabile kraftkontrakter til industrien. Disse kontraktene er lange, men ikke store i lys av industriens forbruk av 40 TWh per år.

Med en begrenset mulighet for nye store landbaserte vindkraftverk ber Industri Energi regjeringen legge til rette for tiltak som garanterer utvidelser i vannkraft og sikrer rask utbygging av havvind. Bedre avskrivningsordninger, lånegarantier, Contracts for Difference, og mandat for ny kraftproduksjon via offentlig utlysning er gode virkemidler.

I tillegg til å kutte utslipp fra egen virksomhet og tilknyttet offshore maritime aktiviteter, skal olje- og gassindustrien i Norge gradvis skape en ny og fremtidsrettet energinæring på sokkelen som inkluderer havvind, hydrogen og karbonfangst og -lagringsprosjekter.

Elektrifisering gjennom tilknytning til kraftnettet og fornybar kraftproduksjon offshore vil være særlig viktig. Vurderinger knyttet til elektrifisering av anlegg på norsk sokkel og utbygging av offshore vindkraft må gjøres ut fra et helhetsperspektiv, der den landbaserte og offshoreindustriens behov for konkurransedyktig kraftkostnader er ivare tatt.

I tillegg til store økninger i nettleien er metodikken for beregning av nettleien til industrien endret flere ganger de siste ti årene. Det tas mindre hensyn til betalingsevne og lokasjon i nett enn før og fradragene for den gevinsten som industrien har for kraftnettet er svekket. Aluminiumsindustrien har i tillegg fått særegne økninger i de siste revisjonene av nettleien. Det jobbes nå med ytterligere endringer i nettleien som vil påvirke deler av industrien negativt. Ordningen med fleksibelt forbruk foreslås opphørt i 2022, mens samlet fradrag for industrien svekkes. Industri Energi mener at produsenter i økende grad bør tar kostnadene for tiltak de utløser og at nettleien fordeles likt mellom forbruker og produsent.

Norge må utvikle en ny og treffsikker verktøykasse med virkemidler for å utløse havvind og andre tiltak for å sikre videre vekst i industrien. Norsk leverandørindustri trenger, etter Industri Energis syn, et hjemmemarked for å kunne ta store andeler i det globale markedet for flytende havvind. Med flere investeringer vil prisen falle fortløpende slik som erfart for sol og landbasert vind. Norsk industri og norsk kraftbalanse er avhengig av at havvind raskt bygges ut og kobles mot allerede elektrifiserte olje- og gassplattformer. Som for olje og gass må det tas hensyn til, biologisk mangfold, marint liv og sameksistens med andre næringer ved utbygging av havvindprosjekter.

Hydrogen og ammoniakk kan bli den avgjørende energikilden til transport der det ikke er forsvarlig å elektrifisere. Maritim transport, tungtransport på vei, togtransport og etter hvert luftfart vil etter alt å dømme bli preget av hydrogen. Diskusjonen rundt fremstilling av hydrogen har dessverre så langt mer dreid seg om opprinnelsen til H₂ enn om kostnadene og nettoutslippet som utvinningen av hydrogen utgjør.

I Europa vil Green Deal (GD) øke kraftetterspørselen enormt. GD vil både skape muligheter og begrensninger for Norge i arbeidet fremover, men vil være avgjørende som rammeverk for Norge som industri- og energinasjon. Både arbeidet med å minske klimaavtrykket og utviklingen av nye lav- og nullutslippsløsninger vil være avgjørende. Satsingen på karbonfangst og -lagring vil være et sentralt fokusområde

for Norges rolle innenfor GD. Her vil både Norge kunne nyte godt av stimuleringsordninger og være en bidragsyter overfor EU.

I tillegg vil digitalisering og GD sørge for et økt behov for tilgang til mineraler og råvarer som Norge har en god tilgang til. Fremtidsnæringer som utvinning av havbunnsmineraler vil, innenfor bærekraftige rammer, vil være viktige for Norge for å kunne være en bidragsyter til et Europa som utgjør hjemmemarkedet til norsk industri.

I tillegg til de tradisjonelle formene for energi må også bioenergi, termisk energi og biogass vurderes i en fremtidig energimiks som er mye mer variert enn hva vi kjenner til så langt. Norge har mange fortrinn på energiområdet. En mer variert energimiks gir nye muligheter industrielt og økonomisk som gjør Norge i stand til å være en stor energinasjon fremover.

Med vennlig hilsen
Industri Energi

Frode Alfheim
Forbundsleder